ДҮНИЕЖҮЗІ ТАРИХЫ • ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Ежелгі Мысыр өркениеті

Нілдің сыйы — ұлы өркениеттің бесігі.
Б.з.д. 3100 — б.з.д. 30 жж.

Тақырыптар: география, қоғам, билік, мәдениет, ғылым, дін.

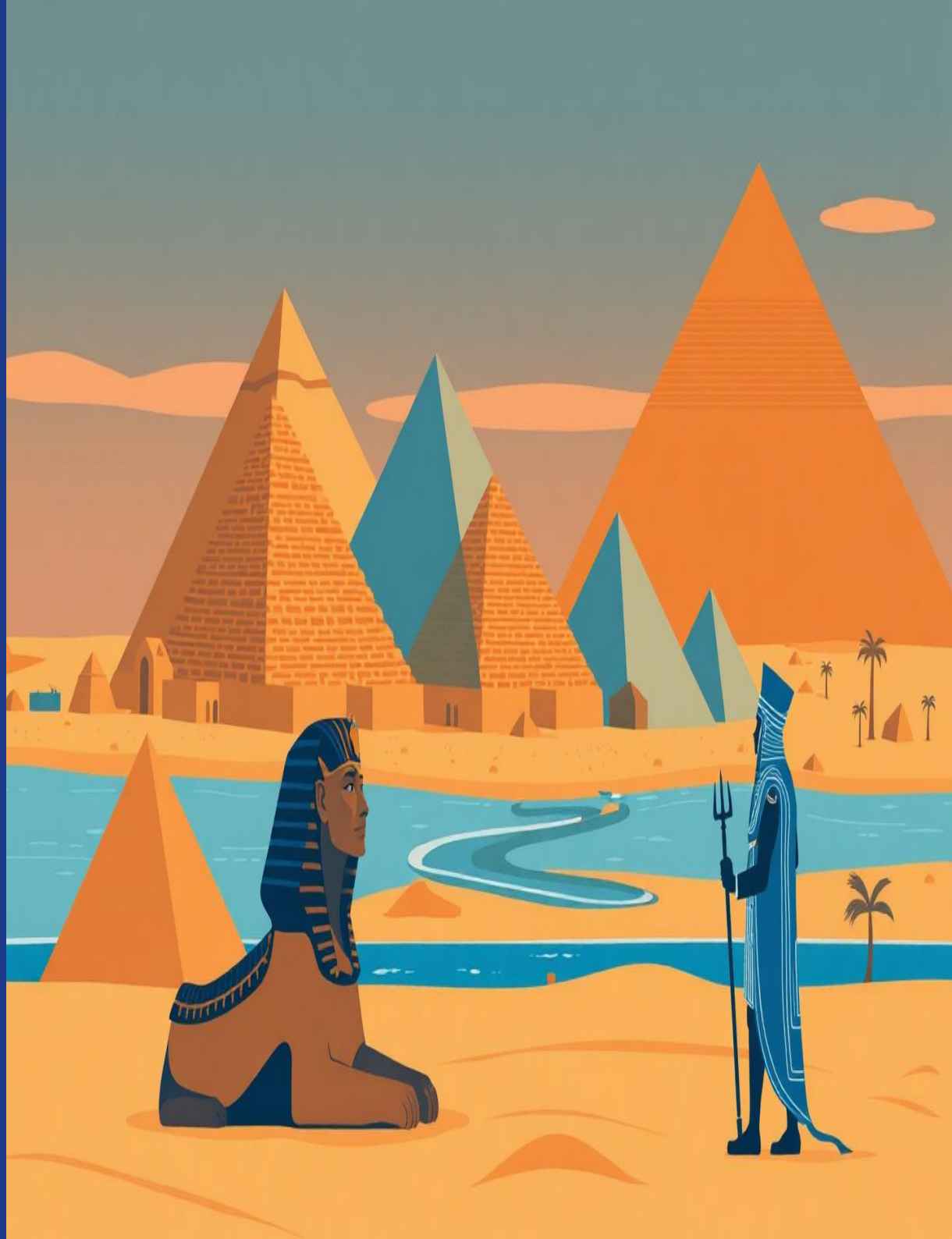

БӨЛІМ 1

География және тарихи кезеңдері

Мысыр — Африка солтүстік-шығысындағы Ніл өзенінің бойында орналасқан. Ніл жыл сайын тасып, құнарлы тұнба қалдырған. Грек тарихшысы Геродот «Мысыр — Нілдің сыйы» деген.

Кезеңдері:

Кезең	Жылдары	Басты ерекшелігі
Ерте патшалық	б.з.д. 3100–2686	Жоғарғы және Төменгі Мысырдың бірігуі (Менес)
Көне патшалық	б.з.д. 2686–2181	Пирамидалар дәуірі — Хеопс, Хефрен, Микерин
Орта патшалық	б.з.д. 2055–1650	Орталық билік қалпына келді, сауда дамыды
Жаңа патшалық	б.з.д. 1550–1069	Империяның өркендеуі — Тутмос III, Рамсес II
Кеш патшалық	б.з.д. 664–332	Парсы, грек басқыншылығы

Қоғамдық құрылым

Ежелгі Мысыр қоғамы қатаң иерархияға негізделген. Әр топтың құқығы мен міндеті айқын бөлінген.

- Перғауын — жоғары билеуші, құдай Гор мен Ра-ның жердегі бейнесі.
- Абыздар храмдарды басқарып, білім мен жазуды сақтаған.
- Жазушылар — мемлекеттік аппараттың тірегі. Иероглифті меңгерген.
- Шаруалар Ніл арнасын тазалап, егін салған; құлдар көбіне әскери тұтқындар.

БӨЛІМ 3

Дін және мәдениет

Мысырлықтар көпқұдайлы дінге сенген. Әр құдайдың өз қызметі болған. Өлгеннен кейінгі өмірге деген сенім балсамдау өнері мен пирамида салуға жетеледі.

Құдай	Қызметі	Белгісі
Ра	Күн құдайы, әлемнің жаратушысы	Күн дискісі
Осирис	Өлілер патшасы, қайта тірілу	Жасыл бет, скипетр
Исида	Ана, сиқыр, отбасы	Тақ-таж
Анубис	Балсамдау, өлілер жолбасшысы	Шиебөрі басы
Тот	Жазу, ғылым, даналық	Ибис құсы

Мәдени жетістіктер:

- Иероглифтік жазу (б.з.д. ~3200 ж.) — папирус, тас бедерлерінде.
- Күн күнтізбесі — 365 күн, 12 ай.
- Геометрия, математика — пирамидаларды дәл салу үшін.
- Медицина — Эберс папирусы (~700 рецепт).

БӨЛІМ 4

Пирамидалар — мәңгіліктің рәмізі

Гиза пирамидалары — әлемнің ежелгі жеті кереметінің бірі. Олар Көне патшалық дәуірінде, IV династия кезінде салынған.

Пирамида	Билеуші	Биіктігі (бастапқы)	Салынған жылы
Хеопс (Хуфу)	Хуфу	146,6 м	б.з.д. ~2560 ж.
Хефрен	Хафра	143,5 м	б.з.д. ~2530 ж.
Микерин	Менкаура	65 м	б.з.д. ~2510 ж.

Биіктік салыстыруы (метр)

- Хеопс пирамидасының салмағы ~5,75 млн тонна.
- Орташа тас блогының салмағы 2,5 тонна.
- Құрылыс 20 жылға созылған, ~100 мың адам жұмыс істеген.
- Сфинкс — Хефреннің күзетшісі (73 м ұзындық).

БӨЛІМ 5

Хронология және мұра

Өркениеттің мұрасы:

- Жазу жүйесі — иероглиф, кейін иератикалық және демотикалық.
- Сәулет — пирамидалар, Карнак және Луксор храмдары.
- Ғылым — медицина, астрономия, математика.
- Күнтізбе негізі бүгінгі григориан күнтізбесінде сақталған.
- Дүниежүзіне әсері: Антика Грекиясы Мысыр білімін мұра еткен.